

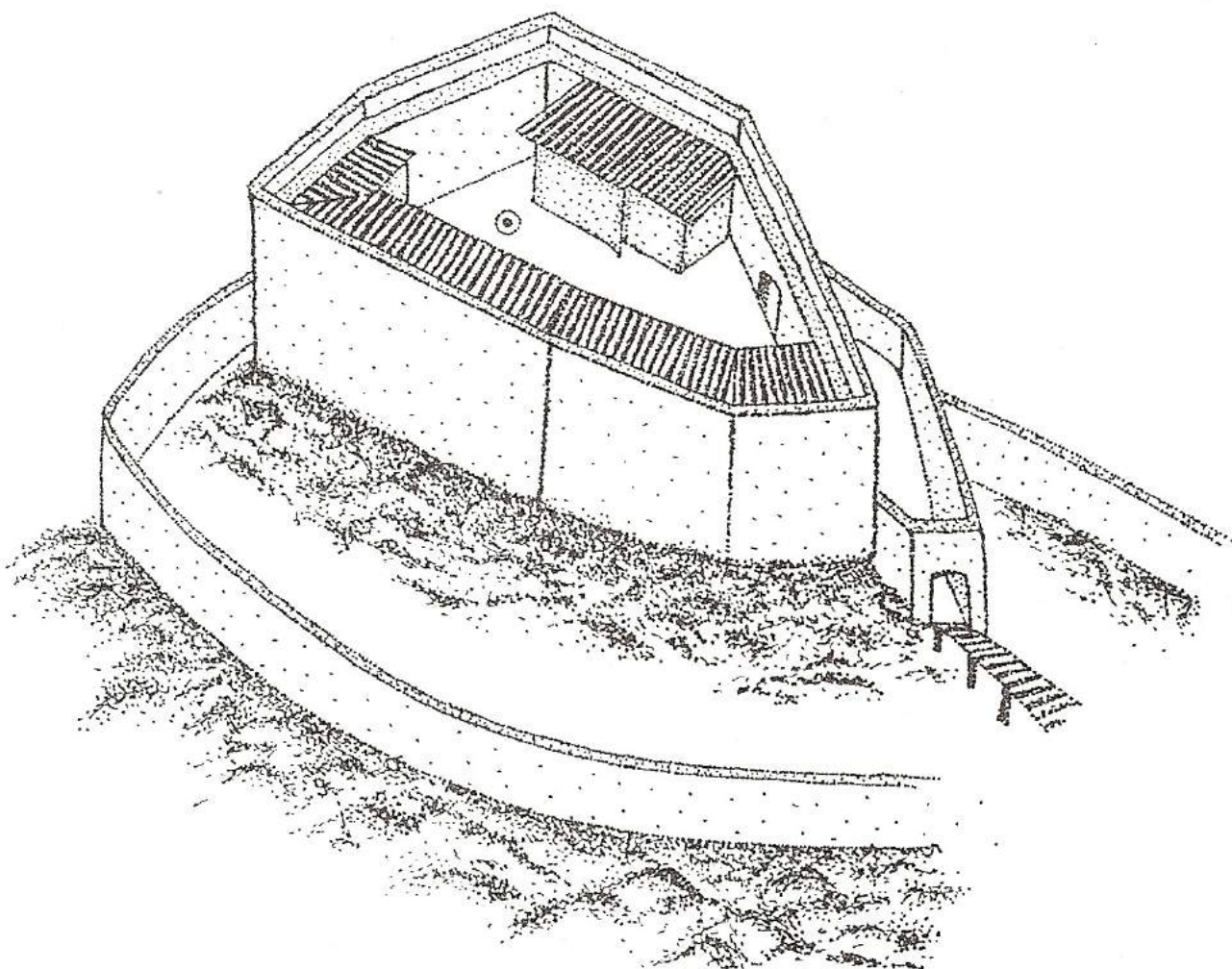

Sborové listy

Příležitostník Sboru pro záchranu hradu Lanšperka

Číslo 8

Prosinec 1998

Možná podoba hradu Lanšperka ve 2. polovině 13. století, kresba R. Dušek, 1997

Horákův dolní mlýnek č. 355 v Dolní Dobrouči

Jaroslav Jansa

Malý mlýn č. 355 v dolní části obce Dolní Dobrouče patřival od svého vzniku k usedlosti č. 147. Usedlost sama stávala a dodnes stojí na úzkém návrší vyběhající z okolního terénu. Pod příkrou strání severovýchodní strany odvrácené od vesnice, zvané Lipovec, postavili bývalí majitelé Chládkové malý mlýn pro osobní potřebu na mletí obilí. Později byl využíván i k pohonu dalšího strojního zařízení.

Doba vzniku mlýna není přesně určena, přesto lze klást jeho počátek do období prvních desetiletí po roce 1800. Jak ukazuje zápis v pozemkové knize, bývala zde původně chalupa, patrně výměnek hospodáře. Nedlouho potom došlo k přestavbě na mlýn. Ke mletí sloužilo jedno mlýnské kamenné složení. Pro jeho pohon bylo využito vodní síly nevelkého rybníka nad mlýnem. Ten byl napájen potůčkem pramenícím ve více než 2 km vzdálených Vápinkách u Kunčických hranic. Při své cestě luční nivou nabíral potůček vodu z dalších pramenů, mokřin a bažin, a doplňoval tak soustavně vodní nádrž. Jednu stranu rybníka tvořila přírodní bariéra, strán zvaná Lipovec, druhou stranu rybníka a hráz bylo nutné navršit uměle. Již za majitelů usedlosti č. 147 Chládkových zde býval na mlýně č. 355 nájemný mlynář Anton Šeibl s manželkou Marií Annou a synem Antonínem. Po nich rodina mlynáře Sontáka, jehož žena Sidonie pocházela z rodiny mlynářů Aplů. Po Chládkových zdědila statek i mlýn č. 355 dcera Josefa, provdaná za rolníka Františka Špinlera z Dolní Dobrouče. Ten měl svůj grunt č. 72 na Malé Straně a vedlejší dvě chalupy č. 69 a č. 71. Sedlák a mlynář František Špinler měl se svojí ženou Josefou 5 synů a 2 dcery. Malý mlýn byl patrně využíván víceméně jen pro potřeby obou Špinlerových usedlostí. Nedaleko mlýna byl postaven další dům s cihelnou č. 379.

Po smrti Františka Špinlera předala vdova Josefa rolnickou živnost č. 72 na Malé Straně svému synovi Františkovi a sama pak vedla hospodářství č. 147 a mlýn za pomoci svých pěti dospívajících synů po dobu dalších 18 let. V roce 1892 předala statek i malý mlýn nejmladší dceři Matyldě Špinlerové, provdané za úředníka Jana Dvořáka z Brandýsa nad Orlicí. Pět synů vdovy Josefy Špinlerové odjelo záhy na to do USA. Někteří i s rodinami. Manželům Dvořákovým se hospodaření nedařilo, dluhů neustále přibývalo. Proto byl brzy prodán grunt, malý mlýn i dům s cihelnou Adolfu Maixnerovi, rolníku z dolního konce Dolní Dobrouče č. 108. Adolfova první manželka pocházela z této usedlosti č. 147. Nový majitel nejprve přestavěl některé části budov a potom se přistěhoval s rodinou z č. 108. V roce 1905 prodal malý mlýn č. 355 podle tržové smlouvy Františkovi a Anně Horákovým z Dolní Dobrouče č. 224. V jejich rodině bylo 11 dětí. Z nich se později věnovali řemeslu mlynářskému František, Václav a Jaroslav. Nejstarší z nich, František Horák, byl ženatý s Františkou, dcerou sedláka Adolfa Maixnera z č. 147. Mlýn č. 355 získal do svého vlastnictví v roce 1932. Obilí se mlelo v těch dobách jen omezeně. Síly vodního kola bylo využíváno k řezání slámy a ke štípání a řezání střešní šindelové krytiny. Přízemní obytná část mlýna, původně kamenná, byla vždy vlhká. Proto byla v průběhu třicátých let přestavěna z cihel. Prostory v patře i se střešou byly ponechány staré. V patře stála píla šindelka. Do ní bylo možné přicházet přes několik schodů přímo z hráze. Ve mlýně bylo mleto naposledy ve 2. světové válce. Mlýn očividně dosloužil.

V sedmdesátých letech byl zčásti zbořen, zachováno zůstalo torzo obytné části s patrem a střešou.

Horákův dolní mlýnek („mlejnek“) č.355 v Dolní Dobrouči

Rozdělení žampašského a kyšperského panství mezi bratry Žampachy v roce 1568

Radim Dušek

3. března 1562 zemřel Zdeněk ze Žampachu, který svůj díl majetku získal 12. ledna 1539. V tento lednový den se synové Jana ze Žampachu konečně dohodli, jak naloží s dědictvím po svém otci. Zmiňovaný Zdeněk se o svůj majetek nejednou přel, zejména když nabyl podezření na Pernštejny a jejich špatné hospodaření.

Pernštejnové vlastnili Žampach jako zástavní pánové od roku 1521. Tehdy, 28. května, učinil Haiman Krušina z Lichtenburka vklad do Desky zemských a přenechal dluh ve výši 3 288 kop gr. Vojtěchovi z Pernštejna a na Pardubicích. Zástavní pánové na Žampachu nesídlili, na opravu příliš nedbali a hrad začal chátrat. Pernštejnské hospodaření tedy zavdalo příčiny k obviňování.

Zdeněk ze Žampachu se začal přít s Vojtěchovým bratrem Janem z Pernštejna. Jan nezůstal samozřejmě nic dlužný. Zdeněk se hádal skutečně v různých soudních sporech. Dokonce nelze přesně zjistit, zda v okolí žampašského hradu byl šlechtic, s kterým by se Zdeněk nesoudil. Po jeho smrti zůstalo pět synů. Otcovo zboží spravoval Jan Burjan, který bydlel i v Kyšperku. K dělení majetku přikročili čtyři dosud žijící synové v roce 1568. Majetek byl rozdělen na čtyři díly.

Jan Burjan napsal v roce 1568 nejen zásady (artikuly) rozdělení majetku, ale také popsal druhý, kyšperský díl. Kniha (21 x 32 cm, plátěná vazba) je datována v pondělí po sv. Pavlu, tj. 5. července.

Jan Burjan Žampach z Potštejna na Žampachu a Kyšperku byl i na místě nezletilých bratrů Karla a Čeňka vyzván bratrem, urozeným pánem Vilémem Žampachem z Potštejna, aby mu dal díl statku po zemřelém urozeném otci Zdeňkovi Žampachovi z Potštejna. Majetek byl rozdělen na čtyři díly v bratrské lásce, a to i s vírou, že bude trvat nadále. Vilém, druhý nejstarší syn po Janu Burjanovi, dostal díl s hradem Žampach, s dvorem poplužním pod „zámkem“, Budy se clem, Hnátnicí, Písečnou s pivovarem, Dlouhoňovice, Bohousovou, Hejnice, Hlavnou, Skrovnici, České Libchavy s tvrzí a poplužním dvorem.

Kyšperský díl začínal pod Rotnekem, nad Teplicí, kde se u řeky Orlice protínaly hnátnické a rotnecké grunty. Místo bylo označené mezním kamenem a křížem, který visel na nedalekém dubu. Odtud se hranice táhla okrají rotneckých, hnátnických, píseckých, jankovických, kyšperských i lukavických gruntů až pod Toupalovský rybník, k lesu Mostisku, okolo něho podél píseckých a dlouhoňovických gruntů, až k místu, kde se stýkaly grunty z Dlouhoňovic a Lukavic, aby hranice pokračovala až k žamberským pozemkům. Hranice se táhla podél lukavických a žamberských mezí, až do místa protínání gruntů z Líšnice a Trundorfu, podle jejich pozemků až ke kláštereckým gruntům. Odtud dělily panství meze líšnické, klášterecké, pastvinské a nekořské až k lesu Studenému. Podél lesa se hranice

táhla ke gruntům vlčkovickým, odkud pokračovaly nahoru okolo téhož lesa nově udělané meze, dále podél pozemků Celné a Těchonína, dolů okolo lesa Strilného až k sobkovické mezi, kolem ní a nekořské až k lubenské. Meze lubenská a sobkovická dovedla hranici kyšperského dílu do řeky Orlice, dolů podél gruntů lanšperských, orlických a opět lanšperských a orlických, aby kolem lanšperských skončila u mezního kamenu pod Rotnekem u řeky Orlice nad Teplicí. K dílu patřil také les Svatošovec, který hraničí s grunty vlčkovickými, pastvinskými, kláštereckými a grunty od Českých a Německých Petrovic. Stejně tak lesy, které ležely po pravé straně potoka Černovce, od soutoku s Orlicí až nahoru podél něho ke kladským mezím k potoku Moskovci a dolů zpět k řece Orlici, okolí Veského potoka.

Ve sledovaném panství se nacházela tvrz Kyšperk s kyšperským poplužním dvorem, s dědinami, loukami, palouky, porostlinami, ohradami, štěpnicemi. Městečko Kyšperk, ves Jankovice, jankovický náchlební mlýn, šlejferna, prachovna, ves Rotnek, Dolní Lukavice, Horní Lukavice s platem z lukavického dvora, který se držel k panské potřebě, cihelna, ves Líšnice, Nekoř, nekořský mlýn, verměřovická poustka, ves Mistrovice a Lubník. To vše s domy, kmetci dvory, mlýny, výsadními rychtami, krčmami, poddacími kostelními, peněžitými platy, robotami, kurem, vejci, ptáky, ospy, s vykrmenými vepři a s jinými různými platy stálými či jinými dalšími povinnostmi, s rybníky, sádkou, s řekami, potoky, votočními, pivovarem, sladovnou a s pilkou při Kyšperku, s lidmi osedlými i neosedlými, s kmetičnami, se sirotky zběhlými i nezběhlými a s jejich spravedlnostmi. Poddaní s dětmi a se svým majetkem zůstávali na jednotlivých dílech v poddanosti beze změny.

Kyšperský díl uvádí popis kyšperské tvrze, která byla postavena na místě původního dvora. Postavena byla z kamene a ze dřeva a byla ohrazena. Hned u ní byl kyšperský poplužní dvůr (druhý) s poplužím s vesnicemi ornými i neornými, s palouky, loukami, ohradami, porostlinami, štěpnicemi i se vším dalším potřebným, co ke dvoru a k rychtě patřilo. Ke dvoru je potřebné přiřadit také používanou chmelnici. Panský dvůr se pronajímá, tehdy ho držel Jíra Pozbyl. Na sv. Havla, 16. října, odváděl 1 kopy 30 gr.č.

Šenk se v Kyšperku držel, jak se na městečko slušelo a patřilo. V Kyšperku byl pivovar, sladovna s pávní a další pivovarnické a sladovnické potřeby.

Z městečka Kyšperka museli poddaní s Lukavickými, kromě dvora, a Rotneckými sklízet louky, orat, sít, vláčet, žít, obilí a seno vozit, jeden den mlátit zrno, dva dny sekát dřevo, jeden den plít mák. Na hon zajíců měli chodit dva dny. Pokud by se honitby nezúčastnili, museli dva dny mlátit obilí. Jednou šli na nahánění - „shon“. Honů na velkou zvěř se měli pod-

daní účastnit dle rozkazu vrchnosti. Z Lukavic nemuseli plít, v Dolní Lukavici nesekali dřevo (v Horní ano), v Horní Lukavici z posečené trávy nasušili okolo 20 vozů sena.

V Jankovicích stál náchlební mlýn, šlejferna, prachovna a cihelna.

Jako z ostatních vesnic, museli i poddaní z Líšnice odvádět svatojiřské a svatohavelské úroky. Stejně byli i shora uvedené povinnosti. V Líšnici vlastnil grunt Achilles Andiel, který patřil k panství pánů ze zámku Žampachu. Burjan učinil změnu a dvůr připojil ke kyšperskému dílu. Změnou zanikla povinnost i služba k Žampachu a vznikla při tvrzi v Kyšperku. Líšnická krčma byla „vejsadní“, šasovní louka se tu nepronajímala.

V Nekoři držel v zástavě Jiřík Sedlomovský poustku s dědinami, loukami, palouky, porostlinami, které k ní náležely, v hodnotě 27 kop 42 grošů 6 denárů. Ve vsi byly kostelní poddaci a výsadní krčma. Z pronajatých rolí, luk a ze setí se platily 4 kopy 4 groše a 1 denár. Některé louky se ale nepronajímaly. Na louce Pod Berany, kterou z vrchnostenské vůle užíval Jiřík Sedlaňovský, se sklízelo okolo 18 vozů sena. Vostrovská louka dávala 3 vozy sena, louka Vostruvek 1 vůz a louka Hamerní asi 15 vozů. Na gruntech se lámal také mlýnský kámen. Ovšem skála se už v roce 1568 nepoužívala. Nekořský mlýn měl 5 kol. V té době nebyl pro panskou potřebu, ale pronajímал se za roční částku 12 kop grošů a 4 vykrmené vepře.

V Nekoři stálo rovněž staré hamříště.

Jak v Nekoři, tak i v Šedivci museli poddaní sekát trávu, svázat seno i otavu, orat, vláčet, žít, sít a vozit žito i oves, svázat dřevo, z kterého dělali dvě hranice, jeden den mlátit. S hony na tom byli úplně stejně jako z ostatních vesnic (i Mistrovice a Lubník). V Šedivci byla výsadní krčma. Vít Krčmář platil z louky nad vsí 25 grošů. Na šedivském popluží byl ovčín.

Pronajatá byla verměřovická poustka se všemi ornými i neornými dědinami, s loukami, palouky, lesy, porostlinami a se vším co k ní náleželo. Z luk a poustky se platily 4 kopy 13 grošů.

Z Mistrovic byli povinni sklízet z luk, dva dny sekát a svázat dřevo, jeden den mlátit. Za orání, setí, vláčení a řízu obilí se platila 1 kopa 40 grošů a 6 denárů.

V Lubníku museli uklídit louky, odvézt seno, dva dny sekát a svázat dříví. Za orbu, setí, sekání, svoz obilí byl plat 1 kopa 30 grošů a 6 denárů.

Na panství byly rybníky. V Kyšperku Starý, Na Martinově popluží a Sadka. V Dolní Lukavici Hořejní, Jakubovský vrchní a Jakubovský dolejší. V Horní Lukavici Šulovský a Kyndlovský. V Nekoři Navesní. Kdyby Nový hnátnický a dlouhoňovický rybník potřebovaly opravu, měl vlastník žampašského dílu povolit opravy včetně nakopání sáhu země.

Řeka Tichá Orlice patřila k panství z místa, kde se protínaly lubnické grunty se sobkovickými. Končila pod Rotnekem, kde se křížily rotnecké grunty s hnátnickými nad Teplicí. Právě tam byl viditelný mezní kámen, nad kterým byl o kousek výš na dubu vytesán kříž. Druhá Orlice patřila panství od potoka

Černavce, od ústí potoka do řeky, až po potok Moskovec. Mezi potoky patřil Veskej a další potůčky u Kyšperka, Jankovic, Rotneka, obou Lukavicích, Líšnice, Nekoře, Šedivce i Lubníku.

Lesy se v Kyšperku nazývaly Hradiště, Březinka a Rezek, V Jankovicích Vávrový stráně, U Prostředního borku, U Vidlatého dolce, v Lukavici Velkej beran, Malej beran, Vostiska, v Líšnici Sekeři, v Nekoři Studenej, Střilnej, v Mistrovicích Sutice a Svatošovec. Svatošovec ležel podél vlčkovických, pastvinských, kláštereckých gruntů, mezi Petrovicemi, jak ukazovaly staré i nové mezníky. Další lesy se nacházely poblíž řeky Orlice mezi potokem Černovcem a Moskovcem. Na hranicích lesních pozemků bylo určeno, že vlastník měl volnost tenata sáh tahati a nebo ležeti i na gruntu souseda. Povinností však bylo, aby se druhým neudáala úmyslně žádná škoda.

Cesty a stezky měly být k dědinám, loukám, lesům, rybníkům, řekám, potokům k dojíždění, k docházení a k dohánění volné. Pro toho, kdo onu zásadu svobodného přístupu porušil, byla připravena červená věž a sklípek za žampašským „zámku“ (hradu). Právě tam se přestupky trestaly. Při rozdělení majetku bylo stanoveno, že všichni čtyři bratři mohli sklípek, dle své vůle, k potrestání lidí za jejich nedobré chování používat stejně jako dříve.

Měšťané z Mladkova museli z kyšperského pivovaru kupovat pivo a v Mladkově šenkovat. Žádná jiná piva, ať domácí nebo dovezená do Mladkova, nesměli brát a prodávat. Kdyby se toho někdo dopustil a byl usvědčen, musel majiteli kyšperského panství zaplatit 10 kop grošů českých, a to tolikrát, kolikrát by nařízení porušil. Na druhou stranu bylo stanoveno, že se Mladkovským nemá sud piva prodávat draž než svým rychtářům nebo krčmářům. Avšak překročení ceny nebylo pokutováno.

A jelikož nebyl v žampašské a žamberské části žádný pivovar, mohl kterýkoli z bratrů, držitel zmiňovaných dílů, nechat svůj slad dělat v kyšperské sladovně, stejně jako i vařit v tamějším pivovaru pivo.

V kyšperské spilce mohl pivo slévat a stavět, odtud také dodávat do svých krčem. K oné možnosti využití kyšperského pivovaru si ale pán Žampachu a Žamberka musel dodat své dříví, svůj chmel a své sudy. Sládkové a jejich strava měla být placena z dílů všech bratrů a dána držiteli Kyšperka. Platba mohla proběhnout dvakrát. Polovina na sv. Václava, nejdříve příštím, polovina koncem roku. Všechno mělo trvat do doby, než budou mít vlastní sladovnu a pivovar s pilkou.

Burjan z Potštejna se v knize zavázal, že určité dluhy zaplatí ze svého dílu, dle včasné úmluvy, aby druzí bratři neměli žádné starosti. Dluhy měli: u pana Pleskyho 1500 kop gr.č., u Jana Chvalovského 100 kop gr.č., u pana Vrbky přes 700 kop gr.č., u pana Komorníka 500 kop gr.č., u Štefana Zeydy 1000 kop gr.č., u pana Sudy 500 kop gr.č., u Zdenka Džbánovského 100 kop gr.č., u pana Proka 100 kop gr.č., u Kostelniczka 200 kop gr.č., u Adama Aulieskyho (?) 500 kop gr.č.

Za služby při rozdělování dílů měl být za 12,5 kopy gr.č. zaplacen z kyšperského dílu Jiřík Ledecký z Křišťanova.

Rozdělení podléhaly také svršky, nábytek a klenoty.

Aby bylo vzájemné dělení jasné, právně vpořádku, byly sepsány řádné artikuly - „aby mezi námi bratry láska bratrská zůstávala a dále trvala mohla. Též abychom se o všecko v lásce bratrské snášeli“.

„Vybyta“ a oddělena byla ze statku, i dílem po matce, sestra zmiňovaných bratrů Kateřina Valdštejská z Potštejna. Mladší sestra Mariana Žerotínská z Potštejna dostala při svatebních smlouvách po otci a matce 614 kop 17 grošů a 1 peníz český. Sestry byly vyplaceny rovným dílem od každého z bratrů.

Na každém dílu měli zůstat všichni lidé a sirotci, kteří na něj patřili. Kdyby byl kdokoli z lidí, sirotků nebo kmetičen ve službě u jiného z bratrů, na jiném dvoře či dílu, mohl zůstat a podle dohody dosloužit rok. Avšak po ukončení služby se měli i se mzdou vrátit. Sirotčí peníze, i po otci, byly dány od všech dohromady a rovným dílem mezi bratry rozděleny, stejně tak i jakékoli „závady“ na celém statku. Kdyby nějakou zá vadu našel některý z bratrů až po rozdělení, měl ji uhradit ze svého. Rovným dílem se měly rodělit nevyrovnané účty za čeledínské služby a získané splátky dluhů. Zejména dluh minstrberských knížat.

Na majetku se mohly v budoucnu objevit naleziště kovů. Pro tento případ bylo stanoveno: „ Jestliže by pan Bůh Všemohoucí z milosti své rudy stříbrné nebo zlaté, i také měděné, cínové a olovené a v kterémkoli dílu tomto našem zjeviti ráčil, tehdy o dobývání, náklady a užítky rovnost tak, abychom na to fryštuňk nejdosta tečnější měli“. Žádný z bratrů neměl klást překážky. Kdyby některý nechtěl dobývat a platit náklady, měl být napomenut kterýmkoli z mužských sourozenců. Teprve po odmítnutí bylo povoleno volný díl obsadit a ke svému užítku využít. V případě prodeje nějakého z dílů byla povinnost učinit nejdříve nabídku druhým

bratrům, „krvi své“. O nabídce se mělo začít jednat do 4 týdnů. Kdyby nedošlo k dohodě nebo nikdo ze sourozenců neměl zájem, mohlo se prodat bez jakýchkoli překážek ze strany bratrů komukoli.

Ti, kdo byli po smrti otce na gruntech, statcích, v krčmách, v podružství atd., všichni i s dětmi zůstávali na místě v poddanství. Ti, kdo byli Janem Burjanem z Potštejna zhostným listem propuštěni, mohli odejít. Za dědičné nebyli pokládáni lidé z jiných panství, od svého pána nevyhoštění a sídlící na statcích bratrů. Rovným dílem se bratři podělili o zadržené císařské berně a posudní.

Zmíněné artikuly, jejich „punkty“ a „klauzule“, byly pro bratry závazné, vzniklé z dobrovolného rozdělení, z dobré a svobodné vůle. Kdyby kterýkoli z bratrů dohody nedodržel, nebo nechtěl plnit, kdyby se proti druhému bratru něčeho nečestného dopustil, musel zaplatit 50 kop gr.č. pokutu, a to tolikrát, kolikrát by se zásadám zpronevěřil. Zmíněná částka se vymáhala stejně jako i jiný dluh.

A co následovalo po shora popisovaném rozdělení a jeho podmínkách? Jeden z bratrů, urostlý Vilém Žampach, na svém panství dlouho nevydržel, neboť svůj díl 8. října 1569 prodal ostatním bratrům za 10 000 kop gr.č. a usadil se pravděpodobně v roce 1577 ve vesnické samotě v Pastvinách. Jelikož byli nejmladší bratři Karel a Čeněk ještě nezletilí, spravoval celý majetek nejstarší Jan Burjan. I když je potřebné podotknout, že nepatřil mezi dobré hospodáře. Díl Karla naštěstí nestačil zadlužit, neboť dosáhl plnoletosti dříve než Čeněk.

Po smrti Jana Burjana Karel i Čeněk pochopili, že nezbyvá nic jiného než starodávné zboží svého rodu prodat, což také 14. ledna 1574 vloženi do Desk zemských učinili. Jak už to tak bývá, netrvalo dlouho a přihlásili se mnozí věřitelé. Mezi nimi nechyběl ani sám Karel. Po 200 letech přišli Žampachové o své zboží a začali hospodařit na malých statcích.

Jana Burjana z Potštejna

Podpis Jana Burjana z Potštejna

Slovníček:

Kyšperk - dnešní Letohrad

Trundorf - zaniklá ves u Lišnice, východně od Žamberka

kmetična - žena nebo dcera poddaného sedláka
náchlební - služební

osep - dávka odváděná v plodinách

poustka - pustina, pusté stavení

spilka - pivovarská místnost, kde se kvasí mladina

šlejferna - brusirna

tenat - asi 71 m, pro vyměřování lečí

Literatura a prameny: SObA Zámorsk: Velkostatek Kyšperk. Rozdělení zboží žampašského a kyšpereckého mezi bratry Žampachy Jana Burjana, Viléma, Karla a Čeňka. 1568, kniha č. 1, inv.č. 1, sign. N 35 - Sedláček, August: Hrady zámky a tvrže království českého. 3. vyd., d. 2, Praha, Argo spol. s r.o. 1995 - Archiv český, d. 30, Praha 1913, s.268-274, d. 33, Praha 1918, s.462-464 - Fridrich, Gustav: Rukověď' křesťanské chronologie. Praha, FF UK 1934 - Dušek, Radim: Hnátnice. Ústí nad Orlicí, Oftis s.r.o. nákladem Obecního úřadu v Hnátnici 1998, Dušek, Radim: Ocenění žampašského panství ve 20. letech 17. století. In: Vlastivědný sborník. č. 9, Ústí nad Orlicí, SOkA Ústí nad Orlicí a Okresní muzeum Vysoké Mýto 1998 (v tisku) - Chvojka, Miloš, Skála, Jiří: Malý slovník jednotek měření. Praha, MF 1982 - Profous, Antonín, Svoboda, Jan: Místní jména v Čechách. D.4, Praha, ČSAV 1957

Připravujeme

- Tvrz Krotenful
- Červená věž na žampašském hradě
- Zajímavosti z lanšperského panství
- Rozsudky trestu smrti z panství Kyšperk
- Mistr práva v Ústí nad Orlicí
- Lanškrounské popravy
- Kupní smlouva lanšperského a lanškrounského panství z roku 1622

Nová literatura

Dušek, Radim - Kubišta, Libor - Žitný, Petr

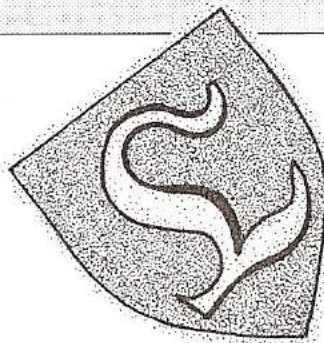
Pohádky lanšperského hradu.

Ústí nad Orlicí, Oftis s.r.o. 1998

Ilustrace: Stanislava Němcová - Pecháčková

Pohádková kmotřička: Danuše Graclíková

Pohádkový kmotříček: Jiří Vraný

Riziko na sebe naložilo vydavatelství Oftis s.r.o. Ústí nad Orlicí.

Sponzorem pohádek je Komerční banka a.s. Ústí nad Orlicí.

Pohádky lanšperského hradu jsou dalším počinem neformální literární a umělecké skupiny „LA“, která tvoří a pracuje ve Sboru pro záchranu hradu Lanšperka. Sbor dává prostor svým členům a příznivcům k tvořivé činnosti, která není vždy spojena se zříceninou lanšperského hradu. Hlavním cílem je hra a hraní si. Nápadů je samozřejmě dost a dost, ale ne vše se daří uskutečnit. Jakákoli vydavatelská činnost regionálního charakteru je velice obtížná, pro občanská sdružení sebevražedná. Naštěstí existují nadšenci, dárci a sponzoři či mecenáši.

Autoři děkují všem,
kteří knihu vydali, finančně podpořili
a
doprovázeli od vzniku až na pulty knihkupců.

Nové občanské sdružení v Lanšperku

Jak již byla nedávno veřejnost informována, vzniklo 25.února 1998 v části dolnodobroučské obce v Lanšperku nové občanské sdružení Sdružení pro kapli

a boží muka. Podnětem pro návrh registrace u Ministerstva vnitra České republiky bylo nesmírné nadšení desítek lidí pro pomoc lanšperské kapli během

příprav na skromné a důstojné stoleté výročí od jejího postavení. Obecní majetek se s pomocí obecního úřadu, státu a dárců alespoň částečně opravil a zvelebil. Cílem Sdružení je pomoc kapli Nanebevzetí Panny Marie na Lanšperku a postavení božích muk v katastrálním území Lanšperk, jako výraz poděkování. Sdružení chce aktivně připomenout křesťanské hodnoty a tradice.

Členem se může stát každá fyzická nebo právnická osoba, způsobilá k právním úkonům, která souhlasí s cílem, s organizací, systémem hospodaření.

Členství vzniká podáním přihlášky a složením vkladu 1000,- Kč. Členství zaniká písemným odhlášením člena dnem, kdy byla odhláška doručena sdružení, a zánikem sdružení. Členský vklad a příspěvky se nevrací.

Každý člen má právo účastnit se a hlasovat na členské radě, dávat podněty, připomínky a návrhy k realizaci cíle Sdružení, má právo požadovat informace o činnosti od jednatele (ů). Povinností člena je aktivní pomoc ve Sdružení. V čele je členská rada, jenatel (é) a pokladník. Sdružení zaniká dnem rozhodnutí členské rady a naplněním cíle. (Kontaktní adresa: Sdružení pro kapli a boží muka, Lanšperk 55, 562 01 Ústí nad Orlicí 1)

Nový záměr

Členka našeho sdružení Mgr. Věra Sekotová přichází s myšlenkou spolupráce Sboru, jeho literární a umělecké skupiny „LA“, s projektem České lidové malířství, lidová tvorba a Vánoce v orlicko-ústeckém regionu. Hlavním realizátorem bude vydavatelství Oftis s.r.o. Ústí nad Orlicí. Svými skromnými návrhy by mohlo přispět i Sdružení pro

kapli a boží muka, které vzniklo v Lanšperku. Neskromný počín bude potřebovat mnohé přátele, a to nejen malovaných betlémů. Návrh je velice podnětný a doufejme, že se ho podaří pomalu, svědomitě realizovat. Jedinečná bude zcela určitě vzájemná spolupráce nejen mnohých lidí, ale i občanských sdružení, muzeí a pravděpodobně také podnikatelů.

Zpráva

Ve čtvrtek 26. listopadu 1998 byl v Dolní Dobrouči zvolen starostou obce **Pavel Neumeister**.

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka blahopřeje a plně doufá, že první slova pana starosty byla ve vztahu k občanským sdružením upřímná. Zřícenina hradu Lanšperka je obecní majetek. A kdo jiný než obec by měl být co možná nejlepším hospodářem svého majetku. Praxe však ukazuje, že optimální je, nejen

v případě kulturních památek, vzájemné propojení možnosti vlastníka, státu a občanského sdružení.

Dosavadní starosta **Karel Zyta** po několikaletém působení na obecním úřadě odchází na jiné pracoviště. Obci bude pomáhat i nadále ve funkci zástupce starosty.

Do rady obecního úřadu byli zvoleni **Miroslav Beran**, **Ing.Vlastimil Mlynář** a **Věra Šilarová**. Jsou schopní a pro obec „žijí“.

*Sbor pro záchranu hradu Lanšperka děkuje
panu Karlu Zytovi
za jeho pochopení a věří,
že zůstane myšlence úcty k dílu předků nadále nakloněn.*

**Sbor pro záchranu hradu Lanšperka
shromáždí jakýkoli obrazový materiál
(obrazy, grafiky, pohlednice, staré fotografie),
který se týká zříceniny hradu Lanšperka.
Odkoupíme, budeme vděční i za kopie.**

CORESAN

Ing. PAVEL ŠTASTNÝ, CSc.
Coresan, Ve Lhotce 11, 142 00 Praha 4

STAVEBNĚ-TECHNICKÉ PRŮZKUMY PAMÁTKOVÝCH STAVEB NÁVRHY SANACE HISTORICKÝCH STAVEB V OBLASTECH:

- sanace vlhkého zdiva
- poruchy staveb
- poškození dřeva biotickými činiteli
- obnova fasád
- sanace železobetonových konstrukcí
- konzervace kovových konstrukcí

DOZOR PŘI AKCÍCH OBNOVY
ZAŠKOLENÍ ŘEMESLNÍKŮ

Tel./fax: 02/ 472 10 12
Tel.: 0602/ 33 25 18

Ateliér Zelený dům

ing.arch. Jan Klimeš
Jindřišská 432
Pardubice

architektonický ateliér

- interiéry památek
- novostavby

tel./fax: 040/ 517 525

Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor!

Nová adresa Sboru pro záchranu hradu Lanšperka - změna dodávací pošty

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka
Lanšperk 55
562 01 Ústí nad Orlicí 1

Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor! Pozor!

Sborové listy. Příležitostník Sboru pro záchranu hradu Lanšperka. Adresa redakce: Sbor pro záchranu hradu Lanšperka, Lanšperk 55, 562 01 Ústí nad Orlicí. Redakční rada: Doc. Ing. Ladislav Maixner, CSc., Mgr. Eva Biedermanová, Ing. Libor Kubišta, Mgr. René Klimeš, Radim Dušek. Technická redakce: dr
Podepsané příspěvky nemusí odpovídat stanoviskům redakce, za obsah odpovídají autoři. Rukopisy a fotografie se nevracejí. Vyšlo bez jazykové redakce.

© Sbor pro záchranu hradu Lanšperka

Vychází s pochopením a podporou Nadace A.

Tento výtisk byl vydán 10. prosince 1997